

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. E. P.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. M. M., advokátkou v B., proti žalovanému **P., a.s.** so sídlom v B., zastúpeného advokátskou kanceláriou L., s.r.o., so sídlom v B., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 14 C 28/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 17. septembra 2010 sp. zn. 8 Co 63/2010 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 17. septembra 2010 sp. zn. 8 Co 63/2010 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou doručenou Okresnému súde Bratislava III 2. februára 2005 sa žalobca domáhal 1/ určenia, že zverejnením článku „X.“ dňa x na strane x v denníku „X“ došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti, 2/ uloženia žalovanému povinnosti zaplatiť mu 33 193,92 Eur (1 000 000,-- Sk) ako náhradu nemajetkovej ujmy, 3/ uloženia povinnosti žalovanému, aby v denníku „X“ uverejnil v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia ním označený text tlačovej opravy k uvedenému článku a 4/ náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že označeným článkom žalovaný vážne zasiahol do jeho práv na ochranu osobnosti a to najmä na ochranu dobrého mena, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti a osobitne do profesijnej činnosti žalobcu ako sudcu Krajského súdu v Bratislave, pričom došlo k zníženiu jeho dôstojnosti fyzickej osoby v spoločnosti, v rodine, vo vzťahu k ostatným členom rodiny, v bydlisku a v chovaní na pracovisku v značnej miere, keď nepriaznivý následok bol dôsledkom širokého verejného ohlasu na daný článok. Výroky uverejnené v predmetnom článku sú nepravdivé a skresľujúce, ktorými sa neprimeraným spôsobom zasiahlo do jeho práv.

Okresný súd Bratislava III konanie v časti o uložení povinnosti uverejniť tlačovú opravu uznesením z 15. apríla 2008 č.k. 14C 28/2005-121 s poukazom na ustanovenie § 96 ods. 1 O.s.p. zastavil. Vo zvyšnej časti (určenia, že zverejnením článku došlo k neoprávnenému zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti a zaplataenia nemajetkovej ujmy) rozsudkom z 2. júna 2009 č.k. 28/2005-254 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 2 219,16 Eur k rukám advokáta, keď vykonaným dokazovaním nemal preukázané, že uverejnením predmetného článku došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti a zo strany žalovaného nešlo o konanie objektívne spôsobilé v značnej miere znížiť dôstojnosť a vážnosť žalobcu v spoločnosti. Dospel k záveru, že sporný článok spĺňa požiadavky toho, aby celkové znenie určitej informácie zodpovedalo pravde. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca bol v čase uverejnenia článku disciplinárne stíhaný za pochybenia spojené s výkonom funkcie sudcu a v článku je pravdivo uvedené, že minister spravodlivosti ho opakovane žiadal disciplinárne potrestať preradením na okresný súd. Pravde zodpovedajú aj tvrdenia v článku o začatí trestného konania, ktoré bolo začaté uznesením z 13. februára 2004, pričom v konaní nevyšlo najavo, že by tento dôkaz bol získaný nezákonným spôsobom. Namietané tvrdenie v spornom článku, že žalobca pripustil ďalšiu obchodnú spoločnosť do konkurzného konania, hoci postúpenie pohľadávky nebolo doložené notárskou zápisnicou, je citácia M. H. a k tomuto tvrdeniu je v článku uvedené aj vyjadrenie žalobcu a stanovisko tohto účastníka konkurzného konania malo oporu v oznámení ministerstva a čiastočne aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ohľadom stanovenia nového správcu konkurznej podstaty. Pravdivé bolo aj tvrdenie v článku, že v činnosti žalobcu zistila kontrola z ministerstva viaceré pochybenia, naviac, ministerstvo o výsledkoch kontroly informovalo verejnosť na tlačovej konferencii ešte pred zverejnením článku a zverejnilo aj meno a prvé písmeno priezviska všetkých sudcov Krajského súdu v Bratislave, čím ich najmä medzi odbornou verejnosťou jednoznačne identifikovalo. Z hľadiska objektívnosti článku a rešpektovania princípu prezumpcie nevinny, mal súd prvého stupňa za to, že predmetný článok bol vecný, objektívne podaný a bez invektív voči žalobcovi. Použité výrazy boli primerané zisteným skutočnostiam a v článku nie je uvedené, že by bol žalobca obvinený, uznaný vinným ani vyslovený názor, že je vinný zo spáchania trestného činu alebo disciplinárneho previnenia, a tento dojem nemôže článok vyvolávať ani v jeho celkovom kontexte, pričom je významné aj to, že žalobca sa mal možnosť vyjadriť ku skutočnostiam zverejneným v článku ešte pred jeho uverejnením a jeho stanovisko bolo aj v článku uvedené. Dôležitá je aj skutočnosť, že v závere článku je vyjadrenie žalobcu, že odmieta akékoľvek

obviňovanie z konkurzných podvodov, pričom v článku nie je ani vyslovené žiadne podozrenie o spojení žalobcu s konkurznou mafiou a už vôbec nie, že by mal byť jej kľúčovým činiteľom. Pokiaľ priamo minister spravodlivosti z vlastnej iniciatívy predkladá médiám informácie a dokumenty, ktoré vytvárajú dojem, že disciplinárne stíhaní sudcovia sú členmi organizovanej skupiny zameranej na páchanie trestnej činnosti, vyvoláva tým logický záujem tlače o celú problematiku a prehľbuje jej presvedčenie, že informuje o dôležitých otázkach verejného záujmu. Pokiaľ tlač následne ďalej informuje verejnosť o svojich zisteniach, koná v dobrej viere a na základe zdroja, o ktorom nemá dôvod pochybovať. Zverejnenie článku tak malo legitímny cieľ a jeho cieľom nebolo poškodiť alebo diskreditovať žalobcu. Nešlo teda o bezdôvodný záujem o súkromie žalobcu alebo zásah do neho, kde by bolo neprípustné zverejniť aj pravdivé údaje, ak by boli spôsobilé vyvolať mu ujmu. Článok sa týkal výlučne výkonu verejnej funkcie žalobcu ako predstaviteľa súdnej moci. V demokratickej spoločnosti má tlač za úlohu aj šíriť informácie a myšlienky o všetkých otázkach verejného záujmu a v predmetnom článku nešlo o zverejnenie takých pravdivých informácií, ktoré by mali byť obmedzené pre verejnosť a ktoré by ohrozovali nestrannosť disciplinárneho súdu alebo poškodzovali šance žalobcu na spravodlivý disciplinárny súd. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a vznikom trov na právnom zastúpení.

Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 17. septembra 2010 sp. zn. 8 Co 63/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 O.s.p. a pripustil proti tomuto rozsudku dovolanie. Uviedol, že až na úvahy súdu prvého stupňa o možnosti žalobcu domáhať sa upustenia zásahu žalovaného, kde súhlasí s odvolateľom, sa odvolací súd stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa, na tieto preto aj ako na svoje len poukazuje a opakovať ich preto nebude. Dodal, že pre chýbajúce dokazovanie dôsledkov článku na profesný a rodinný život žalobcu nie je možné vyvodit' záver, že by jeho dôstojnosť a vážnosť bola znížená v značnej miere, a že by mu preto prináležala náhrada nemajetkovej ujmy. Navyac dodal, že uznesenie polície z 13. februára 2004 nie je súkromnou listinou a vzhľadom k umožneniu zistenia celého mena a priezviska žalobcu ako sudcu zverejnením označených informácií na tlačovej konferencii a internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, nemožno za zásah do prezumpcie nevinoty a ktorejkoľvek zložky ochrany osobnosti žalobcu, považovať uvedenie jeho celého mena a priezviska v článku, ktorý neprináša hodnotiaci úsudok o zavinenom konaní žalobcu, ale len informácie o podozreniach v súvislosti s jeho rozhodovacou činnosťou

sudcu, ktorá však podlieha verejnej kontrole. Dovolanie pripustil na otázku, či a v akom rozsahu v prípade informovania o konaniach a rozhodnutiach súdov, resp. sudcov a voči sudcom, možno týchto identifikovať či už iniciálkami alebo uvedením celého mena a priezviska, prípadne pracoviska (súdu), z hľadiska zachovania prezumpcie nevinoty a ochrany ich pred možnými zásahmi do ich osobnosti, vo vzťahu k určujúcemu žalobnému petitu.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 238 ods. 3 O.s.p. a ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., kde ako dovolací dôvod uvádza porušenie práva účastníka na odôvodnenie rozsudku. V tejto súvislosti poukázal na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky a tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky s uvedením ich citácií. Uviedol, že odôvodnenie tak rozsudku súdu prvého stupňa ako aj mimoriadne stručné odôvodnenie odvolacieho súdu sa vôbec nezaoberalo tým, ktoré časti žalovaného článku mali predstavovať kritiku žalobcu (t.j. hodnotiaci úsudok) a následne posúdiť, či išlo o kritiku vecnú alebo o neoprávnený zásah do ochrany osobnosti. Z odôvodnení rozhodnutí nie je vôbec zrejmé na základe akých úvah dospeli k záveru, že podanie žalobcu nie je dôvodné, a že jeho nároky je potrebné zamietnuť. Za pozitívum žalobca považoval skutočnosť, že dovolací súd pripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie na konkrétne uvedenú dovolaciu otázku. V tej súvislosti ďalej v dovolaní rozobral jednotlivé vety predmetného článku s ich podrobným rozborom a vyslovením záveru, že ide o nepravdivé tvrdenie, z čoho vyvodil, že tieto skutočnosti viedli k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. (zrejme § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ako aj k vadám podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. (zrejme § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a v konečnom dôsledku aj k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov, ktorých obsah nezodpovedá znalosti konkurzného práva. Ďalej poukázal na pochybenia ktorých sa dopustil súd prvého stupňa, vytkol obom súdom, že prehliadli skutočnosť, že objektom kritiky je predstaviteľ justície, opätovne s poukazom a citáciou nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Opakovane rozobral predmetný článok spolu so zdôraznením dôvodov opodstatnenosti jeho žaloby a ďalším poukázaním na jednotlivé rozhodnutia aj ESLP, pričom v značne obsiahlom dovolaní sa venoval predovšetkým skutkovým okolnostiam veci. Navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť. Uviedol, že odvolací súd vychádzajúc z obsahu vykonaného dokazovania a skutkového stavu v čase vyhlásenia rozsudku dospel k správne mu záveru, že v danom prípade nebola v značnej miere znížená vážnosť žalobcu a nedošlo k zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 3 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V zmysle § 238 ods. 3 O.s.p., je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V tomto ustanovení je odvolaciemu súdu zverené oprávnenie založiť výrokom v jeho rozsudku prípustnosť dovolania, v prípade, že toto rozhodnutie je zásadného právneho významu. Možnosť založiť prípustnosť dovolania neznamená, že by odvolací súd bol oprávnený vysloviť prípustnosť dovolania úplne ľubovoľne – zákon jeho úvahu v tomto smere ohraničuje rámcom posúdenia zásadnosti rozhodnutia po právnej stránke. Procesná možnosť odvolacieho súdu založiť prípustnosť dovolania nesmie ani v tomto rámci viesť k prenášaní ťažiska rozhodovania odvolacieho súdu na súd dovolací.

Z prieskumnej povahy dovolacieho konania vyplýva, že odvolací súd je oprávnený pripustiť dovolanie (a tým aj možnosť preskúmania správnosti riešenia niektorej právnej

otázky) len so zreteľom na tú konkrétne vymedzenú právnu otázku zásadného právneho významu, ktorú sám vyriešil. Ustanoveniu § 238 ods. 3 O.s.p. nezodpovedá, pokiaľ pripustí dovolanie vo vzťahu k otázke, ktorú sám v rozhodnutí právne neposúdil a nevyriešil. Odvolací súd sám sa pritom musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi okolnosťami a svoj myšlienkový postup musí dostatočne odôvodniť aj s poukazom na všetky právne závery, ktoré v rámci rozhodovania zaujal. Pokiaľ odvolací súd v rámci dovolacej otázky nastolí viaceré otázky, ktorých riešenie podľa jeho názoru prichádza do úvahy, avšak sám ich neposúdi a v odôvodnení rozhodnutia nevysvetlí, je takéto pripustenie dovolacej otázky na úkor presvedčivosti odôvodnenia celého rozhodnutia vo veci samej a vyvoláva pochybnosti o komplexnosti rozhodnutia; v takom prípade možno tiež pripustenie dovolania považovať za náznak toho, že odvolací súd si nie je istý správnosťou svojho právneho posúdenia veci a v rozpore s prieskumnou povahou dovolacieho konania očakáva, že príslušné právne závery vysloví dovolací súd. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozsudku z 28. februára 2001 sp.zn. 2 Cdo 114/2000 (viď R 6/2004) uviedol, že v súlade so zásadou preskúmateľnosti, presvedčivosti a zrozumiteľnosti súdnych rozhodnutí, musí odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia právnu otázku, pre ktorú pripustil dovolanie, sám vyriešiť, musí vysvetliť, z akých dôvodov, z viacerých v konaní vyslovených právnych názorov, považoval za správny ten, z ktorého pri posúdení veci vychádzal. Ak tak neurobí a iba hypoteticky, podmienene alebo vo všeobecnej rovine stanoví okruh právnych otázok, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, čo treba považovať za tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie veci. Dostatočné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odvolací súd pripustí proti rozsudku dovolanie má v tomto prípade osobitný význam, nakoľko ak je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p., dovolateľ je oprávnený napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu výlučne len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a to práve len v tej konkrétne vymedzenej otázke, pre ktorú bolo dovolanie pripustené. Predmetom súdneho posudzovania môžu byť potom len právne otázky [na riešenie skutkových otázok dovolací súd nie je oprávnený ani vybavený procesnými prostriedkami (§ 243a ods. 2, veta druhá O.s.p.)] súvisiace s posúdením, či napadnuté rozhodnutie spočíva na správnom právnom posúdení veci.

V nadväznosti na vyššie uvedený výklad ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. dospel dovolací súd k záveru, že spôsob, akým odvolací súd v prejednávanej veci vymedzil právnu otázku, pre ktorú pripustil dovolanie, svedčí o zaťažení konania tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Vymedzenie dôvodov pripustenia dovolania odvolacím súdom k dovolacej otázke, „či a v akom rozsahu v prípade informovania o konaniach a rozhodnutiach súdov, resp. sudcov a voči sudcom, možno týchto identifikovať či už iniciálkami alebo uvedením celého mena a priezviska, prípadne pracoviska (súdu), z hľadiska zachovania prezumpcie nevinny a ochránenia ich pred možnými zásahmi do ich osobnosti, vo vzťahu k určujúcemu žalobnému petitu“, nie je v súlade s vyššie uvedenými zásadami; nie je totiž riadne, jasne a zrozumiteľne odvolacím súdom odôvodnené. Vymedzenie dôvodov, pre ktoré odvolací súd pripustil dovolanie odvolací súd nijako neodôvodnil, nevyplýva z neho čo a prečo považuje z hľadiska predmetu konania za právnu otázku zásadného právneho významu.

Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že o rozhodnutie odvolacieho súdu po právnej stránke zásadného významu ide nielen vtedy, ak odvolací súd posudzoval právnu otázku, ktorá má po právnej stránke zásadný význam z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec (majúci všeobecný dopad na prípady obdobnej povahy), ale predovšetkým a zároveň vtedy, ak mala posudzovaná otázka zásadný význam pre rozhodnutie v konkrétnej prejednávanej veci. Potom platí, že zásadný právny význam nemá posúdenie takej právnej otázky, ktorá pre rozhodnutie vo veci nebola určujúca. Zásadný význam právnej otázky, v ktorej odvolací súd pripustil dovolanie preto nemôže existovať mimo právny rámec, podstatný pre rozhodnutie súdu v konkrétnej veci.

V zmysle § 242 ods. 1 O.s.p. je dovolací súd povinný prihliadnuť na tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dôsledkom takej vady je aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia) aj vtedy, ak by táto vada nebola uplatnená v dovolaní ako dovolací dôvod. So zreteľom na uvedené dovolací súd po konštatovaní, že konanie je v danej veci zaťažené touto vadou, zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.). Vzhľadom na výskyt tejto procesnej vady konania nemal dovolací súd možnosť pristúpiť k posúdeniu, či napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. januára 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová